

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และการทำวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 25 เปอร์เซนต์ แรกของจำนวนโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมา คือ 322 โรงเรียน จากโรงเรียนที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,288 โรงเรียน เมื่อกระจายโรงเรียนตามขนาด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มาก จำนวน 17 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 42 โรงเรียน ขนาดกลาง 169 โรงเรียน ขนาดเล็ก 78 โรงเรียน และขนาดเล็กมาก 16 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากรใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10 คิดเป็นจำนวนโรงเรียน 32 โรงเรียน แล้วเทียบสัดส่วนเป็นรายขนาด ได้โรงเรียนขนาดใหญ่มาก 2 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน ขนาดกลาง 17 โรงเรียน ขนาดเล็ก 7 โรงเรียน และขนาดเล็กมาก 2 โรงเรียนตามลำดับ

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมเป็น ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 32 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2.2 แบบวิเคราะห์เอกสาร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลจากเอกสารด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร ทำการวิเคราะห์เนื้อหา

การนำเสนอผลงานวิจัยเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1.1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-35 ปี อายุราชการ 6-10 ปี และมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี มีหน้าที่ในปัจจุบันคือ ครูวิชาการโรงเรียนและมีระยะเวลาดำรง ตำแหน่ง 1-5 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง

1.2 สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จากข้อมูลที่ผู้ให้สัมภาษณ์ ระบุโดยมีความถี่สูงสุดและรองลงมาพบสภาพดังนี้

1.2.1 ความหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีเอกสารหลักสูตรตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้รับจากเจ้าสังกัดและกรม วิชาการ เป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนส่วนใหญ่อำนวยความสะดวกให้ครูใช้เอกสารหลักสูตรโดยวิธี จัดหาเอกสารหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน และวัสดุครุภัณฑ์ เครื่องมือไว้ให้เพียงพอับ ความต้องการ

โรงเรียนโคชวยเหลือครูในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยให้ครูศึกษาเอกสารหลักสูตรด้วยตนเอง ส่งครูเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานอื่นจัด เพื่อช่วยให้อาจารย์เข้าใจและนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

การประเมินความรู้อย่างเข้าใจในการใช้หลักสูตรของครูโรงเรียนใช้วิธีสังเกตการใช้สื่อการสอน วิธีการวัดผลประเมินผลตามจุดประสงค์ ทักษะจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรของนักเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ส่วนการปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นโรงเรียนส่วนใหญ่ปรับปรุงแผนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

1.2.2 ด้านการเรียนการสอน พบว่าการจัดการการสอนโรงเรียนส่วนใหญ่จัดโดยผู้บริหารและคณะครูและผู้ช่วยผู้บริหารและคณะครู โดยกำหนดคาบเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้และจัดตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาที่สอน การจัดครูเข้าสอนโดยจัดตามความสามารถประสบการณ์ด้านการสอนและความถนัดของครูผู้สอน การจัดชั้นเรียนจัดโดยให้นักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน อยู่ห้องเดียวกัน สำหรับการจัดกลุ่มนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน จัดกลุ่มเพื่อให้เพื่อนช่วยเพื่อนและจัดกลุ่มเพื่อให้อาจารย์สอนประจำชั้น

ในการส่งเสริมและสนับสนุนครู โรงเรียนใช้วิธีนิเทศการเรียนการสอนของครูเป็นประจำและยกย่องชมเชยให้กำลังใจ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความตั้งใจที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียน

สำหรับวิธีเตรียมการสอน โรงเรียนให้ครูบันทึกการสอนล่วงหน้าและเตรียมสื่อและวัสดุก่อนสอนทุกครั้ง ส่วนการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนครูใหญ่เป็นผู้นิเทศ

โรงเรียนประเมินผลการเรียนการสอน โดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการนิเทศ สำหรับการสอนซ่อมเสริมส่วนใหญ่ใช้การจัดสอนเป็นกลุ่มย่อย และจัดสอนแบบตัวต่อตัว

1.2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีสื่อการเรียนการสอน โดยใช้เงินงบประมาณที่ได้รับจัดซื้อและยืมจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้เอกสารหลักสูตรโดยผู้บริหารทราวจ
บันทึกการสอนทุกสัปดาห์ล่วงหน้าและจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อแนะนำการใช้
สำหรับการกระตุ้นส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนนั้น
โรงเรียนใช้วิธีประชุมอบรมชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญและติดตามผลการใช้สื่ออย่าง
สม่ำเสมอต่อเนื่อง

โรงเรียนใช้ระบบการจัดเก็บบำรุงรักษา และการใช้สื่อการเรียน
การสอน โดยทำทะเบียนสื่อและจัดทำบันทึกการยืมและการใช้สื่อ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่
รับผิดชอบดูแลรักษาและให้บริการ

วิธีการนิเทศการใช้สื่อ โรงเรียนส่วนใหญ่ ให้ครูศึกษาค้น
ตนเองและจัดประชุมชี้แจงการใช้สื่อใหม่ โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตรของครูจาก
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการสังเกตการสอนของครู

1.2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนส่วนใหญ่เตรียมครูให้
มีความรู้ความเข้าใจ โดยส่งครูเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น ผู้บริหารให้คำแนะนำ
ปรึกษาหารือแก่ครูและประชุมเชิงปฏิบัติการ โรงเรียนอำนวยความสะดวกแก่ครูในเรื่อง
การวัดผลและประเมินผล โดยจัดทำเครื่องมือและรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับระเบียบและ
วิธีปฏิบัติไว้ให้ครูศึกษา ในด้านการสนับสนุนให้ครูนำผลการประเมิน มาใช้ปรับปรุงการสอน
ได้มีการนำมาใช้ปรับปรุงกิจกรรมการสอนในชั้นเรียนปกติ เป็นข้อมูลในการสอนซ่อมเสริม
และใช้ปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผล

โรงเรียนใช้วิธีติดตามการประเมินผลการเรียนการสอน โดย
ให้ครูนำสถิติข้อมูล เกี่ยวกับการประเมินผลของนักเรียนและร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนนำแบบ
ทดสอบมาสอบนักเรียน

1.2.5 ด้านห้องสมุด วิธีการสำรวจความต้องการในการใช้ห้องสมุด
หรือมุมหนังสือเพื่อการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีประชุมสอบถาม และดูจาก
สถิติการใช้ห้องสมุดเกี่ยวกับการยืมหนังสือ ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนใช้
ห้องสมุดหรือมุมหนังสือนั้น ผู้บริหารให้ครูจัดกิจกรรมสอนข่าวเหตุการณ์ภายในประเทศและ
ให้นักเรียนคนควารายงาน ในการจัดบุคลากรโรงเรียนได้มอบหมายให้ครูเป็นบรรณารักษ์
หนึ่งคน จัดเวรนักเรียนจำนวนหนึ่งผลัดกันรับผิดชอบ โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดบริการห้องสมุด
ระหว่างพักกลางวัน และตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ตลอดวันในวันเปิดเรียน

โรงเรียนบันทึกการใช้ห้องสมุดหรือมุมหนังสือ โดยการสำรวจ
สถิติการยืมหนังสือ โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับหนังสือจากหน่วยงานเจ้าสังกัดเป็นครั้งคราว
และครูในโรงเรียนบริจาค ส่วนการประเมินผลใช้ประเมินจากสถิติผู้มาใช้บริการห้องสมุด
และการยืมหนังสือ

1.2.6 ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ ศึกษาสภาพปัญหา
และความต้องการในการนิเทศการสอน โดยการปรึกษาหารือกับครูเป็นคณะและเข้าเยี่ยม
ชั้นเรียนและสังเกตการสอน

โรงเรียนนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยวิธีให้คำปรึกษา
หารือและจัดให้ครูเยี่ยมชั้นเรียน และใช้สมุดบันทึกการนิเทศเป็นเครื่องมือในการนิเทศการ
ศึกษา โรงเรียนได้สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยจัดให้ครู
นิเทศซึ่งกันและกัน โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำผลจากการนิเทศมาปรับปรุงการเรียนการสอน
โดยประชุมชี้แจงผลของการนิเทศแล้วนำข้อบกพร่องมาช่วยกันหาแนวทางแก้ไข

1.2.7 ด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน โรงเรียนส่วนใหญ่
มีการกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการโดยคณะครูและผู้บริหาร การจัดทำโครงการ
รองรับนโยบายการบริหารงานวิชาการ จัดทำตามสภาพปัญหาทางวิชาการของโรงเรียน
และตามความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ ส่วนงบประมาณที่โรงเรียนได้รับตามแผนนั้น โรงเรียน
ได้รับงบประมาณแต่ไม่สามารถประมาณรายละได้และได้รับร้อยละ 70 ของแผน

สำหรับการจัดทำแผนบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ดำเนินการโดยศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและ
กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและรายละเอียดของงานวิชาการในโรงเรียน

โรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน
วิชาการโดยให้ครูทุกคนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และระดมสมองรวบรวมปัญหาที่กำหนด
นโยบายและวัตถุประสงค์ สำหรับวิธีควบคุมกำกับบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ
ที่กำหนดไว้นั้น โรงเรียนใช้วิธีประชุมชี้แจงโครงการและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ส่วนระยะ
เวลาในการปฏิบัติงานตามแผน ประเมินหลังการปฏิบัติตามแผนและประเมินเป็นระยะใน
เวลาอันสมควร

1.2.8 คำนส่งเสริมการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยและ กิจกรรมอาหารกลางวันของนักเรียน โดยจัดทำสภาพความพร้อมของโรงเรียน ตามนโยบายและแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงานเจ้าสังกัด สำหรับวิธีสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน โรงเรียนใช้วิธีส่งครูเข้าอบรมและจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมให้ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีส่วนในการร่วมกำหนดกิจกรรมส่งเสริมการสอน โดยให้คณะครูเสนอความคิดเห็นในการกำหนดกิจกรรมโดยตรง สำหรับวิธีการมอบหมายหน้าที่ให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน ผู้บริหารพิจารณา มอบหมายตามความสามารถและประสบการณ์ของครูและผู้บริหาร และครูร่วมกันพิจารณา ส่วนการประเมินผลการจัดกิจกรรม ผู้บริหารประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม และผู้รับนิเทศแยกกิจกรรมประเมินเอง โดยสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของครูและนักเรียน พัฒนาการด้านพฤติกรรมของนักเรียน

1.2.9 ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการของครูที่จะเข้าอบรม วิธีการที่โรงเรียนใช้ในการพิจารณาความจำเป็นในการส่งครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการใช้ทั้งข้อมูลจากการประชุมสอบถามความต้องการและผู้บริหารพิจารณาความจำเป็นและมอบหมาย

สำหรับการวางแผนจัดประชุมอบรมทางวิชาการ โรงเรียนจัดทำโครงการอบรมครูให้ตรงกับสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็น และสำรวจความต้องการจำเป็นในเรื่องที่ครูต้องการ เพิ่มพูนความรู้และทักษะวิชาชีพ ส่วนการจัดโรงเรียนจัดร่วมกับกลุ่มโรงเรียน และ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุมอบรมทางวิชาการที่หน่วยงานอื่นจัด โดยอำนวยความสะดวกในการสมัครและติดต่อที่พักให้ สำหรับการติดตามประเมินผลครูที่เข้าประชุมอบรมทางวิชาการ โรงเรียนให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ถ่ายทอดความรู้แก่ครูคนอื่นในโรงเรียน และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอบรม

1.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ปัญหาที่มีผู้ระบุโดยมีความถี่สูงสุดและรองลงมาในแต่ละค่านี้นี้

- 1.3.1 คำนหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ไ้แก่ ครูไม่เข้าใจหลักสูตร และเนื้อหาทางวิชามากเกินไปครูสอนไม่ทัน
- 1.3.2 คำนการเรียนการสอน ไ้แก่ ครูไม่ครบชั้นเรียนและนักเรียนขาดเรียนบ่อย
- 1.3.3 คำนวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ไ้แก่ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอและครูไม่ชอบใช้สื่อ
- 1.3.4 คำนวัตถุประสงค์และประเมินผล ไ้แก่ ข้อสอบไม่ได้มาตรฐานไม่ครอบคลุมเนื้อหาและไม่มีเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.3.5 คำนห้องสมุด ไ้แก่ หนังสือในห้องสมุดมีน้อยและจัดห้องสมุดเป็นเอกเทศไม่ได้
- 1.3.6 คำนนิเทศการศึกษา ไ้แก่ ใ้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อำเภอบ่อยครั้ง และผู้บริหารโรงเรียนไม่ใ้ค้เทศภายในอย่างต่อเนื่อง
- 1.3.7 คำนการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน ไ้แก่ ไม่สามารถดำเนินโครงการใ้ครบทุกโครงการและทรัพยากรในการสนับสนุนโครงการมีน้อย
- 1.3.8 คำนส่งเสริมการสอน ไ้แก่ ครูบางคนไม่เอาใจใ้และไม่ใ้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน
- 1.3.9 คำนการประชุมชมรมทางวิชาการ ไ้แก่ ครูบางคนไม่ต้องการเข้าอบรมและไม่มึงงบประมาณส่งครูเข้ารับการอบรมและจัดชมรมทางวิชาการ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร

จากการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า

- 2.1 งานคำนหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนที่ศึกษามีเอกสารหลักสูตรเกือบทุกรายการ มีอยู่ 3 โรงเรียนที่มีแบบเรียนสำเร็จรูปของโครงการ RIT ด้วย
- 2.2 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนพบว่า ในปีการศึกษา 2530 มีโรงเรียนที่บันทึกการขิมสื่อการเรียนการสอนเป็นรายชั้น 6 โรง และ 5 โรง ที่บันทึกเป็นรายกลุ่มประสบการณ์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และในปีการศึกษา 2531 มีโรงเรียนจำนวน

8 โรง ที่บันทึกการยืมสื่อการเรียนการสอนเป็นรายชั้น และ 12 โรง บันทึกการยืมเป็นรายกลุ่มประสบการณ์ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนโรงที่เหลือไม่มีการบันทึก โรงเรียนที่มีการบันทึกการใช้สื่อการเรียนการสอนทั้งในปี 2530 และ 2531 ปรากฏว่า ชั้นที่มีการยืมมากที่สุด คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนสื่อการเรียนการสอนที่ใ้มากที่สุดในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 คือ กลุ่มทักษะภาษาไทย สำหรับสื่อที่ครูใช้ได้มาจากการยืมจากศูนย์วิชาการ โรงเรียนมากที่สุด

2.3 งานห้องสมุด ในปีการศึกษา 2530 มีโรงเรียนที่บันทึกการยืมหนังสือจากห้องสมุดเป็นรายชั้น จำนวน 6 โรง ชั้นที่ยืมมากที่สุด คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนเฉลี่ยในการยืมหนังสือต่อคนตลอดปีการศึกษา 2530 นี้ คนละ 2 ครั้ง

ในปีการศึกษา 2531 มีโรงเรียนที่บันทึกการยืมหนังสือในห้องสมุดเป็นรายชั้น จำนวน 8 โรง โดยบันทึกการให้ห้องสมุดจากการยืมหนังสือ ชั้นที่ยืมมากที่สุด คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เช่นเดียวกับปีการศึกษา 2530 แต่จำนวนเฉลี่ยในการยืมหนังสือต่อคนตลอดปีการศึกษานี้ลดลง เหลือคนละ 1 ครั้ง

2.4 งานนิเทศการศึกษา จากการวิเคราะห์สมุคนิเทศการศึกษาของโรงเรียนพบว่า ในปีการศึกษา 2530 และ 2531 โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศจากภายนอก 0-2 ครั้ง และผู้ให้การนิเทศส่วนใหญ่คือศึกษานิเทศก์อำเภอ ลักษณะและสาระสำคัญของการนิเทศเป็นการนิเทศเพื่อติดตามและประเมินโครงการ

ส่วนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน พบว่าในปีการศึกษา 2530 และ 2531 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการนิเทศภายในโรงเรียนน้อยครั้ง คืออยู่ระหว่าง 0-4 ครั้ง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่าทุกชั้นมีการนิเทศระหว่าง 0-4 ครั้ง สำหรับผู้นิเทศภายในโรงเรียนได้แก่ผู้บริหาร โรงเรียนมากที่สุด ส่วนวิธีการนิเทศใช้การสังเกตการสอนในชั้นเรียนแล้วให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา

2.5 งานค่านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน พบว่า ในปีการศึกษา 2530 มีโรงเรียนกำหนดนโยบาย 11 โรง โรงเรียนที่กำหนดมีโครงการรองรับในลักษณะแก้ปัญหา 33 โครงการ พัฒนา 17 โครงการ สำหรับปีการศึกษา 2531 มีโรงเรียนกำหนดนโยบาย 23 โรง โรงเรียนที่กำหนดมีโครงการรองรับในลักษณะแก้ปัญหา 97 โครงการ พัฒนา 50 โครงการ

2.6 งานประชุมอบรมทางวิชาการ วิเคราะห์จากสมุดบันทึกการประชุมของโรงเรียน พบว่า

ในปีการศึกษา 2530 และ 2531 โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการประชุม ในปี 2530 มีโรงเรียนที่จัดประชุม 2 โรงเรียน โดยมีประเด็นหลักเกี่ยวกับค่านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอน ส่วนปีการศึกษา 2531 มีโรงเรียนที่จัดประชุม 4 โรงเรียน โดยมีประเด็นหลักในการ ประชุมเกี่ยวกับงานวัดผลและประเมินผล

การประชุมประจำเดือนหรือการประชุมครูทั่วไป พบว่า ทั้งในปีการ ศึกษา 2530 และ 2531 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประชุมประจำเดือน 10-12 ครั้ง มี ประเด็นหลักเกี่ยวกับงานการเรียนการสอน โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเร่งรัดคุณภาพ การศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. งานค่านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีเอกสารหลักสูตรตามเกณฑ์ของ กระทรวงศึกษาธิการ แต่มีปัญหาครูไม่เข้าใจหลักสูตร จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ เหตุผล ว่า ครูไม่ได้ศึกษาหลักสูตรอย่างจริงจังและไม่มีการค้นคว้าค่านประถมศึกษา ไม่ได้เข้าร่วม การอบรมหรือเรียนมาทางครู ยังยึดพฤติกรรมการสอนแบบ เกิมและไม่เห็นความสำคัญของ หลักสูตร

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ชวดี พึ่งแสงสี (2528 : ฉ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการศึกษากระบวนการใช้หลักสูตรประถมศึกษาของ หน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ และพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนไม่เข้าใจหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ไม่ศึกษาเอกสารหลักสูตร ครู ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามแนวที่หลักสูตรต้องการ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดั บอำเภอ และจังหวัดน่าจะต้องหามาตรการในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง เพื่อที่จะทำให้ การจัดการศึกษาในระดัมนี้นับรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ และส่งผลถึงนักเรียน ซึ่งจะ

เป็นอนาคตของชาติต่อไป วิธีการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในระดับโรงเรียน สกว
 สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 158) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรให้มีการประชุมพบปะพูดคุยกัน
 บ่อย ๆ และเป็นเรื่อง ๆ ตามความจำเป็น จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ ผลิตสื่อการเรียน
 การสอนช่วยครู เพื่อให้ทันนักเรียนได้เรียนด้วยตนเองมากขึ้น และนำผลงานที่เด่นเกี่ยวกับ
 การสอนตามหลักสูตรใหม่ของครูมากล่าวชมเชยในที่ประชุมเป็นตัวอย่าง

แต่อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ครูมีปัญหาค่าตัวที่ให้ผู้
 มีปัญหาแก้ปัญหาเองคงจะไม่ได้ เพราะฉะนั้นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขด้วย
 วิธีการบริหารต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารงานวิชาการ แต่อย่างไรก็ตาม
 ผู้บริหารโรงเรียนจะมีอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทที่มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร ซึ่งได้รับ
 การยอมรับจากครูอยู่แล้วก็จะสามารถช่วยเหลือครูได้ทันทีด้วยการนิเทศ การจัดอบรมหรือ
 โดยการให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่องที่ครูไม่เข้าใจได้ ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือ ผู้บริหาร
 โรงเรียนมีจุดอ่อนในเรื่องนี้ การจะแก้ไขปัญหานี้ได้นั้น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 หรืออำเภอควรแก้ไขที่ผู้บริหารโรงเรียนก่อน ซึ่งอาจจะใช้การชมเชยปฏิบัติการหรือ
 สัมมนาในเรื่องการให้หลักสูตรใหม่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ผู้บริหารก็จะสามารถให้
 ความช่วยเหลือครูในเรื่องนี้ได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ดัง
 คำกล่าวของ ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 410) ที่ว่า ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำองค์กรจะ
 ต้องมีภาระหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างดีระหว่างสมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กร
 และโดยอาศัยความเป็นผู้นำนี้เอง ผู้บริหารจะต้องสามารถรวบรวมพลังและใช้ประโยชน์จาก
 คนงานให้ช่วยกันทำงาน เพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาทางวิชามากเกินไปครูสอนไม่ทัน ซึ่ง
 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมพร ลพอุทัย (2528 : ง) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องความ
 คิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการและ
 การให้หลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6
 พบว่า การจัดการและการให้หลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 มีปัญหาอยู่ระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ และมีปัญหามากในเรื่อง
 ปริมาณเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากเกินไป หนังสือเรียนมีเนื้อหาทางวิชาการ
 ไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีค้นคว้าและรายงานไม่มีเอกสารค้นคว้า

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า กรมวิชาการกำหนดคาบเวลาเรียนที่น้อย โรงเรียนมีกิจกรรมมากที่ต้องปฏิบัติทำให้เสียเวลาในการเรียนการสอน โรงเรียนที่ให้สัมภาษณ์ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ โดยการจัดการการสอนให้ยืดหยุ่นมากกว่าที่เวลาที่กำหนดให้ ให้ครูเลือกสอนกิจกรรมที่สำคัญ จัดสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน และผู้บริหารประชุมชี้แจง นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมอีก กล่าวคือ กรมวิชาการควรเพิ่มคาบเวลาให้มากขึ้นและลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นลง รวมทั้งควรลดกิจกรรมที่ให้โรงเรียนปฏิบัติ ซึ่งไม่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ในบางข้อกระทบกระเทือนเวลาเรียนของกลุ่มประสบการณ์อื่น ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนได้มีความรู้และประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหลังจากเรียนจบการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรลดเนื้อหาในรายละเอียดลงให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและคาบเวลาที่มีอยู่เพื่อครูจะได้สอนทันไม่ต้องจัดสอนนอกเวลาเรียน ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระให้ครู และนักเรียน ทั้ง ๆ ที่ครูมีภาระกิจอื่นมากอยู่แล้วและบางโรงเรียนไม่อาจจัดสอนนอกเวลาได้ เนื่องจากบ้านพักอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน จากความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมพร ลพอุทัย ซึ่งพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มตัวอย่างประชากรได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคว่า ควรกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาให้น้อยลงและชัดเจนมากยิ่งขึ้น จัดพิมพ์เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม จัดงบประมาณทางค่านี้อการเรียนการสอนให้มากขึ้น พร้อมทั้งจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรจัดอบรมการสอนกลุ่มประสบการณ์ชีวิตด้วย

2. งานการเรียนการสอน

2.1 การจัดครูเข้าสอน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนจัดตามความสามารถและประสบการณ์การสอน ตามความถนัดและความสนใจของครู ซึ่งเป็นการเหมาะสมและสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 35) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดครูเข้าสอน จำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกผู้มีความสามารถเหมาะสมกับระดับชั้น โดยต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความถนัด อารมณ์และนิสัยใจคอของครูแต่ละคนว่ามีความเหมาะสมที่จะสอนชั้นใด

ในการจัดครูเข้าสอน พบว่า มีปัญหาครูไม่ครบชั้น จากการสัมภาษณ์ผู้ให้เหตุผลว่า สาเหตุเกิดจากครูถูกยืมตัวไปเป็นหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ไม่ได้

รับการบรรจุครูให้ตามอัตราที่ว่าง หน่วยงานเจ้าสังกัดให้โรงเรียนแยกสาขาแต่ไม่ไ้บรรจุครูเพิ่มให้ ผลการวิจัยดังกล่าว ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาโดยให้ครูบางคนสอน 2 ชั้น จัดให้นักเรียนในระดั้ชั้นเดียวกันนั่งเรียนรวมกัน ผู้บริหารสอนประจำชั้นด้วย และโรงเรียนเข้าโครงการ RIT

อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของผู้วิจัย เห็นว่า การแก้ไขปัญหาคูรไม่ครบชั้นนั้น โรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหาคิดาผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนมีความจริงใจ คือผู้บริหารเองจะทองเสียสละควยการทำกาการสอนบางและส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ช่วยให้การจัดการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและครูในโรงเรียนจะได้ให้ความร่วมมือ หลังจากนั้นก็สมัครเข้าโครงการ RIT ก็จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ดังที่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนหนึ่งประสบผลสำเร็จมาแล้ว จนได้รับรางวัลพระราชทานปี พ.ศ. 2531 ทั้ง ๆ ที่มีนักเรียน 6 ชั้น สอนตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1-6 แต่มีครูจำนวน 4 คนเท่านั้น และในการให้สัมภาษณ์ไม่กล่าวถึงปัญหาคูรไม่ครบชั้นเลย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในปีการศึกษา 2530-2531 อยู่ใน 10 อันดับแรกของจังหวัด โรงเรียนที่กล่าวนี้คือ โรงเรียนบ้านโกรกกระหาค

2.2 การส่งเสริมให้ครูติดตามและสนใจที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในวิธินิเทศการเรียนการสอนของครูเป็นประจำ ยกย่องชมเชยให้กำลังใจ พิจารณาความดีความชอบ เป็นกรณีพิเศษ จัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและจัดเยี่ยมชั้นเรียน

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ ศรีสุวรรณ (2528 : จ) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่องการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเลย พบว่า การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีชมเชยในที่ประชุม และพิจารณาความชอบให้ เป็นกรณีพิเศษหลังจากการปฏิบัติงาน และใช้การประเมินผลแผนงานและโครงการควยการสังเกตและสอบถามจากการปฏิบัติงานของครูในขณะที่ปฏิบัติงานและในที่ประชุม ส่วน กิตติมา ปรีดีคิลิก (2519 : 104) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการปรับปรุงการเรียนการสอนว่า ประกขด้วย การนิเทศการสอน ซึ่งเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานวิชาการที่จำเป็นต้องจัดขึ้นในโรงเรียน

และการฝึกอบรมเป็นภารกิจที่ผู้บริหารต้องจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ครูจึงต้องมีความรู้ทันสมัย ซึ่งจะทำให้การทำงานของครูมีประสิทธิภาพสูง

ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องใช้วิธีการที่จะทำให้ครูใฝ่ใจที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมอ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว และผู้บริหารควรจะต้องจัดงานในโรงเรียนให้มีระบบ โดยมีการวางแผนไวล่วงหน้าให้ครูมีส่วนร่วม ในการคิดงาน สร้างความคิดให้ตรงกันในการพัฒนาการเรียนการสอนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง อย่างไร ให้เกิดภาพรวมทางความคิดที่ชัดเจน มีการปฏิบัติให้ไต่ทำงาน และนำใจคน การจัดระบบงานบริหารที่มีประสิทธิภาพนั้น ออม ประพนอม (2528 : 11) ระบุว่าต้องมี การบอกเป้าหมายของงานให้ครูทราบทั่วกันว่าจะทำอะไร หรือแก้ปัญหาใด มีการวางโครงการจากสภาพปัญหาโดยร่วมกันรับผิดชอบ คิดทำและประเมินผล จัดกระบวนการประเมินและมีการพบปะปรึกษาหารือกัน เป็นระยะและส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างบรรยากาศแบบกันเอง

อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการที่ได้ผโล้นนี้อาจจะใช่มิได้ผลกับทุกโรงเรียนเสมอไป ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ และพูดคุยกับครูให้สัมภาษณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งตรงกับประสบการณ์ของตนเอง ผู้สัมภาษณ์ได้อธิบายตรงกันว่า การที่จะให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความยุติธรรมแก่ครูทุกคนในโรงเรียนในทุกกรณี บริสุทธิ์ในเรื่องการเงิน โดยเฉพาะเงินที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน และมีมนุษยสัมพันธ์ จักพูดคุยสอบถามเรื่องความเป็นอยู่ และยินดีที่จะช่วยเหลือ ทั้งในเรื่องโรงเรียนและทางครอบครัว ดังนั้นการจะพัฒนาให้ใครทำอะไรนั้น น่าที่จะต้องพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนก่อน จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานในระดับจังหวัด ที่ต้องหาวิธีการในการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะผู้บริหารให้สามารถปรับปรุงตนเอง เพื่อจะไปพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่อันจะส่งผลถึงครในโรงเรียนที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งในการพัฒนาบุคลากรมีหลายวิธี วิธีที่ใช่ได้ผลดีนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 153) ไครระบุไว้ดังนี้ คือ การฝึกอบรม การส่งบุคลากรไปศึกษา อบรมหรือดูงาน การพัฒนาควยตนเอง และการพัฒนาทีมงาน

3. งานวัสดุประเภทหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน

3.1 การจัดให้มีสื่อการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนใช้เงินงบประมาณจัดซื้อ ยืมจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันผลิต โรงเรียนให้ครูแต่ละคนผลิตขึ้นใช้เอง แต่มีปัญหาสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า งบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนน้อย ท้องแย่งซื้อสื่อหลายชนิด และโรงเรียนอยู่ในท้องถิ่นกันดารวัสดุที่จะผลิตสื่อได้ยาก

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุญเกียรติ มานพ (2530 : 140) เรื่องปัญหาการบริหารงานโรงเรียนสาขา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า มีปัญหาการขาดแคลนสื่อการสอน ซึ่งมีสาเหตุมาจาก ใ้รับการจัดสรรจากทางกรม น้อย ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดำเนินการแก้ปัญหาไปแล้ว ดังนี้คือ ยืมสื่อจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนสำรวจความต้องการในการใช้สื่อ แล้วให้ครูวิชาการโรงเรียนไปช่วยกันผลิตที่กลุ่มเพื่อแจกให้โรงเรียน โรงเรียนให้ครูผลิตขึ้นใช้เอง โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นที่หาได้ และให้ครูแต่ละกลุ่มประสานการผลิตสื่อ ตลอดจนจัดหางบประมาณซื้อและผลิตสื่อ นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติมอีกว่า โรงเรียนควรจัดซื้อสื่อเพิ่มเติมทุกปีจากงบประมาณรายหัวและวัสดุหลักสูตรใหม่ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อเพิ่มขึ้น โรงเรียนควรจัดหางบประมาณให้ครูผลิตสื่อ และศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนควรจัดตารางให้โรงเรียนยืมสื่อตลอดปี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 47)

ข้อเสนอแนะ การผลิต การจัดหา และการสะสมสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้ คือ ในส่วนการผลิต ครูจะตองศึกษาแผนการสอนให้ละเอียด จะตองใช้สื่ออะไร สื่อที่จะใช้ครูจะผลิตขึ้นเองไ้หรือไม่ถ้าไ้จะทำเมื่อใด ทำอย่างไร วัสดุที่จะใช้มีอะไรบ้าง วัสดุที่ไ้จะซื้อหรือจัดหาไ้เองจากที่ไหน แล้ววางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะผลิตเมื่อไร และผลิตอย่างไร โดยจัดทำโครงการไว้ล่วงหน้า และผลิตให้ทันบทเรียนที่จะสอน สำหรับการเจ้หานั้น สื่อบางประเภทอาจจะผลิตขึ้นเองอาจเสียงบประมาณมาก แต่มีผู้ผลิตแล้วหรือมีอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ สามารถที่จะจัดหาไ้โดยซื้อในราคาถูกลงกว่า หรือไม่ตองเสียค่าใช้จ่าย เช่น จากธรรมชาติ จากของใช้ที่มีอยู่แล้ว หรือวิธีทำางานแจก ในส่วนการสะสมนั้น เนื่องจาก

วัสดุบางอย่างหาไต่ยาก มีจำนวนน้อย มีเป็นฤดูกาล จำเป็นที่ครูจะต้องเก็บรวบรวมรักษาไว้ เพื่อนำมาใช้ในโอกาสต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาเรื่องสื่อนี้ อยู่ที่ตัวครูผู้สอนเป็นสำคัญ ถ้าครูไม่อยากจะใช้สื่อก็จะอ้างเหตุผลหลายประการ ปัญหาที่น่าจะแก้ไขมากที่สุดคือ การพัฒนาครูในด้านจิตใจใหม่มีความเป็นครูและคุณธรรม ความรักและเอาใจใส่นักเรียน จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ถ้าครูรักเด็ก คิดว่าเด็กทุกคนเหมือนลูกหลานก็จะพัฒนาการสอนเอง หากไม่มีสื่อครูก็จะกระตือรือร้นไปหามาจนได้ เพียงแต่ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้วิธีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเป็นเท่านั้น

3.2 การกระตุ้นให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนใช้การประชุมชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง แต่มีปัญหาตรงกันว่า ครูไม่ชอบใช้สื่อการเรียนการสอน จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่าครูไม่เข้าใจการใช้สื่อบางชนิด ไม่เห็นความสำคัญของการใช้สื่อ ครูบางคนไม่เตรียมการสอน และไม่มีสื่อบางชนิดที่จะให้ครูยืมใช้

ผลการวิจัยวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พนม อินวกุล (2527 : จ) ซึ่งพบว่า ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ใช้สื่อการสอนเป็นบางครั้ง จากข้อค้นพบดังกล่าว นำที่หน่วยงานในระดับจังหวัดและอำเภอควรจะหาวิธีการแก้ไขปัญหานี้ เพราะว่าหากไม่หาทางแก้ไขจะเกิดผลเสียต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเกิดการสูญเปล่าในการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนไปให้โดยที่ครูไม่เห็นความสำคัญ วิธีการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แก้ไขไปแล้วก็คือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงเน้นให้ครูเห็นความสำคัญของการใช้สื่อ ทบทวนที่กการสอนอย่างสม่ำเสมอ และจัดให้มีการจกสติดิการยืมสื่อไปใช้ประกอบการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังให้ขอเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานี้เพิ่มเติมอีก ทั้งนี้คือ ผู้บริหารควรติดตามการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ทำสติดิการใช้สื่อในรอบเดือน และหน่วยงานเจ้าสังกัดควรจัดงบประมาณให้โรงเรียนมีสื่อเพียงพอ

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การแก้ไขปัญหาคครูไม่ชอบใช้สื่อ นอก จากข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยแล้ว ควรจะมีการนิเทศการใช้สื่ออย่างจริงจัง เพราะจะ ช่วยให้ครูใช้สื่อได้อย่างถูกต้องเห็นคุณค่าของการใช้สื่อ จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของ ผู้วิจัยและจากการสอบถามพูดคุยกับครูที่เคในในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ครูบางคนได้กล่าว สอดคล้องกันว่า ครูจะใช้สื่อการเรียนการสอนมากในวิชาที่ตนเองถนัด หรือวิชาที่เรียนมา โดยตรง ดังนั้นการจะแก้ไขปัญหาคครูให้ใคร่ ในกรณีที่ทำให้โรงเรียนควรจัดครูเข้าสอนตาม วิชาที่ครูถนัด และเรียนมาโดยตรงหรือ มีประสบการณ์เพียงวิชาเดียว ถ้าเป็นโรงเรียน ขนาดเล็กก็สอนในวิชานี้แต่สอนหลายระดับชั้น โดยจัดการการสอนให้เหมาะสม ก็จะเป็น การแก้ไขปัญหาคครูไม่ชอบใช้สื่อได้ ดังที่กล่าวมาแล้ว

4. งานวัดผลและประเมินผล

4.1 การเตรียมครุให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวัดผลและประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนใช้วิธีการส่งครูเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น ผู้บริหารให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูและจัดหาหนังสือให้อ่าน แต่มีเนื้อหาข้อสอบไม่ได้มาตรฐาน และไม่ครอบคลุมเนื้อหา จากการสัมภาษณ์ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า โรงเรียนภายในกลุ่ม บางกลุ่มยังไม่ร่วมมือกันทำข้อสอบ ครูออกข้อสอบไม่ครบและมีเวลาในการจัดทำจำกัด ผู้บริหารขาดการติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ออกข้อสอบภาคปฏิบัติน้อย ครูบางคนไม่ มีความรู้ในการออกข้อสอบ และไม่ได้เลือกข้อสอบอย่างรอบคอบ

ผลการวิจัยดังกล่าวมีทั้งความสอดคล้องและข้อแย้งกันกับปัญหาการวัด ผลประเมินผลการเรียนในระดับประถมศึกษาที่ วรสุคา บุญยไวโรจน์ (2526 : 260) ศึกษาจากงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่ปี การศึกษา 2524 ไปปฏิบัติและพบว่า มีปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ครูไม่เคยศึกษาและไม่ได้ เขาอบรมจึงมีปัญหาในเรื่องการทำควมเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบตลอดจนวิธีปฏิบัติ ขาด ความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน และมีปัญหา เกี่ยวกับการแบ่งจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อของทุกกลุ่มประสบการณ์ที่ระบุไว้ใน สมุด ประจำชั้น ปัญหาในการสร้างข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบโดยไม่ได้ศึกษาเอกสารและ คู่มือเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับบริการจากโรงเรียนคาน

เครื่องมือวัด แต่ได้รับความช่วยเหลือในด้านเอกสาร อุปกรณ์ ความร่วมมือจากเพื่อนครู และความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในระดับปานกลาง ไม่ได้นำผลการสอบมาพิจารณา แบ่งกลุ่มนักเรียนหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และอาจมีปัญหาในด้านมาตรฐานทางการศึกษาทำให้แต่ละโรงเรียนวัดผลประเมินผลเองทั้งหมดโดยส่วนกลางไม่ได้ไปสุ่มประเมินผลเลย การประสานงานในระดับกรมและหน่วยงานต่าง ๆ ยังมีน้อย จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การจะแก้ไขปัญหานี้ได้นั้น หน่วยงานในระดับอำเภอและจังหวัดน่าที่จะนำปัญหานี้มาแก้ไขโดยหามาตรการต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในระดับประถมศึกษาให้มีมาตรฐานอันเกี่ยวข้องกับสมมติเจตนารมณ์ที่หลักสูตรกำหนดไว้

จากปัญหาที่พบดังกล่าว วรสุตา บุญยไวโรจน์ (2526 : 260-261) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาการวัดผลประเมินผลให้หมดไปหรือลดน้อยลงว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายทุกระดับในหน่วยงานต้นสังกัด และยังได้เสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติดังนี้คือ ผู้บริหารควรแจ้งระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนให้ครูทราบโดยเร็ว เมื่อระเบียบมีการแก้ไขหรือออกใหม่ และควรจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรและเอกสารประเมินผลการเรียนการสอนให้ครูอย่างครบถ้วน และให้ความสนใจเป็นพิเศษสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในชนบท นอกจากนั้นควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน ให้ครูผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงานด้านการวัดผลของโรงเรียนเป็นผู้เข้าอบรม โรงเรียนควรมีการประชุมสัมพันธใหญ่ปกครองทราบเกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผล ให้ผู้ปกครองเข้าใจจะได้ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาค้นคว้าของนักเรียน นอกจากนั้นยังต้องได้รับความร่วมมือจากกรมวิชาการ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วถึง ควรจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวกับการวัดผลทางการเรียนให้ครูก่อนเปิดเรียน และเมื่อนักเรียนย้ายที่เรียนต้องเน้นเรื่องหลักฐานแสดงผลการเรียน

แต่อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การจะแก้ไขปัญหานี้ได้นั้น ต้องได้รับความร่วมมือจากเจ้าสังกัดในเรื่องงบประมาณทำข้อสอบ เพราะต้องสอบทุกภาคเรียนและทุกชั้น ถ้าจัดงบประมาณให้เหมือนกับการสอบปลายปีในชั้นประถม

ศึกษาปีที่ 6 ก็จะไม่มีปัญหา จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ทำงานในโรงเรียนสังกัดนี้มา 20 ปี พบว่า มีปัญหาในเรื่องการจัดทำข้อสอบวัดผลประเมินผลตลอดมา เนื่องจากครูส่วนมากสอนเต็มเวลา จึงมีโอกาสมำทำเฉพาะในวันหยุด แต่ในระยะหลังเนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจและความเหน็ดเหนื่อย ครูจึงไม่เต็มใจมาทำในวันหยุด เพราะนอกจากจะต้องเพิ่มรายจ่ายแล้ว ยังไม่มีรายได้อีกด้วย ถ้าจะทำในวันราชการก็จะเสียเวลาสอนนักเรียน แต่อาจคงประมาณให้เพื่อการนี้ทุกภาคเรียน ครูอาจเต็มใจมากขึ้น เพราะได้เบียดเบียนเป็นการเพิ่มรายได้ในวันหยุด อย่างไรก็ตามก็ดี ในปัจจุบันปัญหานี้อาจจะลดลง เพราะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ออกระเบียบว่าควยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2529 ให้มีครูวิชาการและหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียนขึ้น นอกจากนั้น ยังกำหนดให้มีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประจำทุกกลุ่มประสบการณ์ อีกกลุ่มประสบการณ์ละคน รวม 6 คน ซึ่งจะต้องทำงานประสานกันกับครูวิชาการโรงเรียนในเรื่องการจัดทำข้อสอบ

4.2 การอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในเรื่องการวัดผลและประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทำเครื่องมือวัดผลประเมินผลเป็นแบบทดสอบให้และรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับระเบียบวิธีปฏิบัติในการวัดผลประเมินผลไว้ให้ครูศึกษา แต่มีปัญหาไม่มีเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า ครูไม่มีเวลาในการสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์ เนื่องจากใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในการสอน และขาดความกระตือรือร้นในการสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์

ผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกันเอง เนื่องจากเครื่องมือวัดผลที่เป็นแบบทดสอบหรือข้อสอบปลายภาคเรียน โรงเรียนจัดทำในระดับกลุ่มให้ แต่เครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ในสมุดประจำชั้น ครูผู้สอนประจำชั้นหรือประจำวิชาเป็นผู้ทำเองในการประเมินความตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้นนั้น เป็นการประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 64) ได้กล่าวไว้ว่า จุดประสงค์ที่กำหนดในสมุดประจำชั้น เป็นจุดประสงค์

ที่สำคัญของการเรียนการสอนแต่ละเรื่อง นักเรียนทุกคนต้องทำใคร่รอยละ 60 ของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ (วิชา) จึงจะได้เลื่อนชั้น โดยมีเกณฑ์อื่นประกอบด้วยอีก 1 หรือ 2 เกณฑ์ สำหรับ ป.2, 4, 6 เพิ่มเกณฑ์เวลาเรียนและระดับคะแนนในกลุ่มต่าง ๆ ของโค ะดับ 1 ขึ้นไป และมีเวลาเรียนมาเรียน ร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงจะเลื่อนชั้นได้ ส่วนชั้น ป.1, 3, 5 เพิ่มอีก 1 เกณฑ์ คือ เกณฑ์เวลาเรียน

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อค้นพบการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่ว่า ครูไม่มีเวลาในการสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพราะแต่ละกลุ่มประสบการณ์มีจุดประสงค์ทางการเรียนมาก การทำเครื่องมือวัดจึงเสียเวลามาก แมว่าในบางจุดประสงค์จะใช้วิธีวัดได้หลายวิธี เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การตรวจผลงานและใช้ข้อทดสอบ แต่เมื่อจะพิจารณาให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์ในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น ครูจะต้องมีการประเมินผลจากหลาย ๆ วิธี ดังนั้นจึงเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครูสอน เพราะครูต้องสอนทั้งวันและเกือบทุกวิชา จึงทำให้ไม่มีเวลาว่างสำหรับสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์ ปัญหาดังกล่าวผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดำเนินแก้ไขดังนี้คือ จัดสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์ในระดับกลุ่มโรงเรียน และผู้บริหารนิเทศและเนนการสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์ ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลจุดประสงค์การเรียนรู้ วรสุภา บุญยไวโรจน์ (2526 : 259) ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้ ครูควรทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดไว้ทั้งหมดเรียงลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ ตลอดจนวิเคราะห์หาจุดประสงค์ปลายทางของกลุ่มประสบการณ์ที่จะวัด เลือกรหาเครื่องมือในการวัดให้เหมาะสม จุดประสงค์ที่เป็นความระคความคึกจะของวัดควยแบบทดสอบ สัมภาษณ์หรือสอบปากเปล่า ถ้าเป็นคานปฏิบัติจะใช่การสังเกต สอบปากเปล่า ตลอดจนตรวจสอบผลงาน แล้วจึงสร้างเครื่องมือตามแผนท่างไว้ ทำการวัดและรวบรวมผลการวัด และตีค่าผลการวัดเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนของนักเรียน วิธีสอนของครู ตลอดจนการตัดสินใจให้เลื่อนชั้น

ในทัศนะของผู้วิจัย เห็นว่า การปฏิบัติตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แก้ไขแล้วมีความ เหมาะสมในบางส่วน แต่ถาเป็นไปใดควรจะทำเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ในระดับอำเภอ เพราะจะเป็นการลดปัญหาในเรื่องบุคลากรในการทำและประหยัดค่าใช้จ่ายของแต่ละกลุ่มหรือโรงเรียน เมื่อจัดทำจำนวนมากค่าใช้จ่ายก็จะลดลง โดยนำค่าใช้จ่ายส่วนที่ลดไปจัดทำจุดประสงค์ในรูป เล่มหรือกล่องใส่จุดประสงค์ใน

แต่ละชั้นและวิชา ก็จะสามารถเก็บไว้ใช้ได้หลายครั้งหลายปี ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
นี้สอดคล้องกับผลการวิจัย ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะแนวทางแก้ไขเอาไว้ว่า สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัด ควรจัดอบรมการออกข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ และอีกประการหนึ่ง
คือ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณมาให้หรือจัดสร้างแล้วส่งให้

5. งานห้องสมุด

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดหรือมุมหนังสือ พบว่า ผู้บริหารให้
ครูจัดกิจกรรมสอนชาวภายในประเทศและจัดกิจกรรมให้นักเรียนคนควารายงาน ผูก
นักเรียนในหมู่บ้านบริการจากห้องสมุด จัดรายการตอบปัญหาชิงรางวัล แต่มีปัญหานักเรียน
ในห้องสมุดมีน้อย และไม่มีห้องที่จะจัดห้องสมุดเป็นเอกเทศ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์
ให้เหตุผลว่า ไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อ ใ้รับบริจาคน้อย ไม่มีเงินซื้อเองและขาดการ
ประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหาที่ไม่มีห้องจัดเป็นห้องสมุดเอกเทศนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า
อาคารเรียนมีห้องเรียนจำกัดครบจำนวนชั้นเรียนพอดี นอกจากนั้นจากการศึกษาเอกสาร
ซึ่งได้แก่สถิติการยืมหนังสือในโรงเรียนที่มีการบันทึกการยืมหนังสือจากห้องสมุด พบว่า มี
ปัญหานักเรียนเข้าไปใช้ห้องสมุดน้อย คือ ในปีการศึกษา 2530 การเข้าไปใช้ห้องสมุด
เฉลี่ยต่อคน พบว่า เข้าไปใช้คนละ 2 ครั้ง แต่ในปีการศึกษา 2531 พบว่า มีการเข้าไป
ใช้เฉลี่ยคนละ 1 ครั้งเท่านั้น

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลส่วนอื่น ทั้งจากการสัมภาษณ์และการ
ศึกษาเอกสาร กล่าวคือ ใ้พบข้อมูลว่าหนังสือในห้องสมุดมีน้อย หนังสือประกอบการ
คนความีน้อยและไม่มีห้องสมุดเป็นเอกเทศ จึงทำให้นักเรียนเข้าไปใช้และยืมหนังสือ
ครั้ง นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับข้อจำกัดของห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็กที่ โสภณ
เพชรพวง (2531 : 31) ที่กล่าวไว้ คือ

1. อาคารเรียนไม่พอทำให้ไม่สามารถนำห้องเรียนมาปรับปรุงเป็นห้อง
สมุดที่สมบูรณ์ได้ ต้องแย่งห้องเรียนทำเป็นห้องสมุด จึงทำให้ไม่มีสถานที่กว้างขวางพอที่
จะมีโต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางหนังสือหรือใช้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้ หลายโรงเรียนจึง
ต้องจัดมุมหนังสือให้นักเรียนมีโอกาสใ้คนควาบ้าง

2. มีหนังสือน้อยเนื่องจากงบประมาณน้อยต้องคอยรื้อหนังสือที่ทาง
ราชการจัดสรรให้ หนังสือจึงมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนส่วนใหญ่

3. ไม่มีบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือมีแต่ไม่มีความรู้ด้านการควบคุมหนังสือและให้บริการไม่ดีเท่าที่ควร

4. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของห้องสมุด ไม่ส่งเสริมและพัฒนาปรับปรุงห้องสมุด

จากปัญหาดังกล่าว จำเป็นที่โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องหาทางแก้ไขโดยเร่งด่วน เพราะว่าห้องสมุดมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนมาก การจัดการเรียนการสอนจะได้ผลสมบูรณ์ ตรงตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โสภณ เพ็ชรพวง (2531 : 32) ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้ว่า

ถ้าหากโรงเรียนพอหาทางจัดสร้างอาคารห้องสมุดเอกเทศที่มีความถาวรและกว้างขวางพอก็ควรจะทำโดยการจัดการรายได้ออกสร้างเองหรือขอรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา ในกรณีที่ไม่สามารถนำห้องเรียนมาปรับปรุงห้องสมุดได้เนื่องจากอาคารเรียนมีห้องไม่พอ ก็ควรจัดมุมหนังสือแทน

ในกรณีที่โรงเรียนแต่ไม่สามารถขยายได้ก็พยายามปรับปรุง จัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยจัดหนังสือให้เป็นหมวดหมู่และต้องป้องกันรักษามิให้สูญหาย

การจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดควร จัดหาหนังสือตามความต้องการของนักเรียนโดยไ้มาจากการขอบริจาค ทหารายได้เป็นของโรงเรียนจัดซื้อ และถ้าหากมีงบประมาณก็ให้เสนอซื้อตามความต้องการของสมาชิก

สำหรับผู้บริหารควรจะให้การสนับสนุนกิจกรรมของห้องสมุด เพราะห้องสมุดเป็นหัวใจในการค้นหาความรู้ของสมาชิกในหน่วยงานทุกคน

ถ้าไม่มีบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือมีแต่ไม่มีความรู้ควรจะส่งไปปฏิบัติงานห้องสมุดใหญ่หรือเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับห้องสมุด

ถึงอย่างไรก็ตาม ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การจะแก้ปัญหานี้ได้นั้น ทางหน่วยงานต้นสังกัดควรให้สำรวจข้อมูลของโรงเรียนทุกโรงเรียนตามความเป็นจริง ทั้งจำนวนนักเรียน ครู ห้องเรียน ห้องต่าง ๆ วิชาเอกที่ครูเรียน และจำนวนหนังสือแต่ละประเภท แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัญหา การส่งเสริมยกย่องโรงเรียนที่จัดห้องสมุดได้ดีและมอบรางวัล

ให้ หลังจากนั้นจะเหลือเฉพาะโรงเรียนที่แก้ไขปัญหานี้ไม่ได้ ทางต้นสังกัดจึงหาวิธีการช่วยเหลือเป็นรายปัญหาไป เช่น ปัญหาในเรื่องหนังสือมีน้อยนั้น อาจจะได้การจากระบบการจัดสรรหนังสือให้โรงเรียนใหม่ โดยคำนึงถึงขนาดและจำนวนนักเรียน เมื่อจัดสรรให้ตามขนาดและจำนวนนักเรียนแล้วปัญหาก็หมดไปไ้ส่วนหนึ่ง ผู้วิจัยเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหานี้ให้ได้อย่างจริงจัง ต้องให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและผู้บริหารโรงเรียนพร้อม ๆ กัน เพราะถ้าให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่แต่ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญไม่สนับสนุนส่งเสริมห้องสมุดก็จะอยู่ในสภาพเดิม ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดจึงควรหาทางพัฒนาบุคลากรทั้งสองฝ่ายนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด และการจะพัฒนานั้นต้องให้ปฏิบัติจริง สามารถนำมาใช้ได้ทั้ง 2 ฝ่าย ฝ่ายบริหารควรมีหลักสูตรเพิ่มเติมต่างหากตามแต่งงานที่ปฏิบัติซึ่งไม่เหมือนกัน เมื่อกลับจากการอบรมแล้ว ผู้บริหารสามารถบริหารงานในค่านนี้ได้ ส่วนเจ้าหน้าที่ก็ปฏิบัติได้ในหน้าที่ของตนเอง ก็จะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนและส่งผลถึงนักเรียนใหญ่จักคนควา หากความรู้ และเป็นผลเมืองที่มีคุณภาพต่อไป

6. งานนิเทศการศึกษา

6.1 วิธีที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนใช้วิธีให้คำปรึกษาหารือ จัดให้ครูเยี่ยมชั้นเรียน ให้ศึกษาเอกสารหรือคำรา และประชุมนิเทศครูใหม่ แต่มีปัญหาทั้งจากการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสาร คือ โรงเรียนไม่ใหญการนิเทศอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้บริหารยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค ขั้นตอนในการจัดดำเนินการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียน และครูไม่ปฏิบัติตามขอเสนอแนะของผู้ให้การนิเทศ

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสงค์ สังขะไชย (2526 : ฉ) และชัคเจน ไทยแท้ (2527 : ฉ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษากายในโรงเรียนและเรื่อง สภาพการจั้การนิเทศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนนทบุรี มีปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียนดังนี้ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานนิเทศเป็นครั้งคราว ไม่มีระบบแบบแผน ขาดบุคลากรผู้ทำการนิเทศที่มีความรู้ความเข้าใจ

และชำนาญ ครูไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์ และไม่เห็นความสำคัญที่ต้องมีการนิเทศ นอกจากนั้นยังพบว่าผู้บริหารไม่เข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการดำเนินการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน ดังนั้นหน่วยงานในระดับอำเภอและจังหวัดน่าที่จะต้องรับหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยรีบด่วน เพราะถ้าปล่อยทิ้งไว้จะกระทบกระเทือนถึงคุณภาพของครูและนักเรียนที่เป็นผลผลิตของโรงเรียนโดยไม่มีที่สิ้นสุด วิธีการที่จะแก้ไขปัญหาคังกล่าวจากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนใช้วิธีการแก้ไขดังนี้คือ แต่งตั้งผู้นิเทศแทน จัดทำเอกสารการนิเทศภายในโรงเรียน จัดประชุมนิเทศพร้อมกับประชุมประจำเดือน และยังเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานี้ต่อไปว่า หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีการอบรมการนิเทศภายในอย่างจริงจัง ในการแก้ไขปัญหาคังกล่าว สังข์ อุทรานันท์ (2530 : 354-355) ได้ให้ข้อเสนอแนะ การเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ดังนี้ เผยแพร่หลักการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไปสู่ผู้บริหารและปฏิบัติจริง และให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินการนิเทศการศึกษาด้วยตนเองได้ และต้องจัดให้มีการอบรมและการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอย่างน้อย 1 คน ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนได้

อย่างไรก็ตามในทัศนะของผู้วิจัย เห็นว่าการจะแก้ไขปัญหานี้ได้นั้น ควรจะแก้ที่ผู้บริหารและผู้บริหารนิเทศขอในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จากสภาพที่เป็นจริงในสมัยที่ยังไม่มีการสอบและอบรมก่อนการแต่งตั้ง เจ้าสังกัดแต่งตั้งผู้บริหาร จากผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติงานดี เป็นที่ยอมรับของเพื่อนครู คาดว่าจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ผู้บริหารในช่วงเวลาดังกล่าวจึงมีความรู้ในเรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่มากนักดังนั้น การแก้ปัญหาในเรื่องนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาเพิ่มเติมว่าควรจะต้องจัดการอบรมในเรื่องนี้ อย่างจริงจังในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยพิจารณาจากการศึกษาสภาพปัญหา และความจำเป็นของโรงเรียนก่อน แล้วจึงจัดให้มีการอบรมหรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ ตั้งผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่นิเทศ ให้สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ได้จริงในโรงเรียนของตนเอง และควรมีการติดตามผลหลังจากที่ให้เวลาระยะหนึ่งแล้ว เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้โดยไม่ต้องเพิ่มงบประมาณมากนัก นอกจากงบประมาณที่เกี่ยวกับการอบรมและการจัดทำเอกสารแจก เท่านั้น

การจัดการนิเทศในลักษณะนี้จะแก้ไข้ปัญหาใดถูกต้องและตรงกับสภาพเป็นจริงของโรงเรียน เพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนและผู้ไ้รับการแต่งตั้งให้ิเทศเป็นผู้ที่อยู่ใกล้จิตปัญหามากที่สุด แต่ควรให้เขามีความรุ้ความเข้าใจเทคนิคกระบวนการและไ้ฝึกปฏิบัติเสียก่อน แล้วจึงให้ิเทศ ปัญหาต่างๆ ในเรื่องนี้ก็จะสำเร็จลุล่วงไปไ้

6.2 ปัญหาการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีปัญหาที่พบทั้งจากการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารว่าไ้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อำเภอบ่อยครั้ง จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า ภารกิจของศึกษานิเทศก์อำเภอมีมาก ศึกษาิเทศก์อำเภอไปนิเทศโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากอำเภอทางคมนาคมไม่สะดวก และศึกษานิเทศก์อำเภอมีน้อย

จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับบทความของ จันโททัย กลีบเมฆ (2528 : 57-58) อ้างถึงในสงวน สุทธิเลิศอรุณ 2529 : 159) ที่ได้เขียนถึง ปัญหาบางประการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยไ้กล่าวถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไข้ปัญหาไว้ดังนี้ โรงเรียนชาคการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ สำหรับแนวทางในการแก้ไข้ปัญหาไ้กล่าววว่า ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ที่จะต้องร่วมมือกันดำเนินการแก้ไข้ ทั้งนี้เพราะว่าการนิเทศมีทั้งการนิเทศภายในโรงเรียนและการนิเทศจากภายนอกโรงเรียนโดยมีประธานกลุ่ม ศึกษานิเทศก์อำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์จังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนวิธีการแก้ไข้ปัญหานี้จากการสัมภาษณ์ไ้ระบุให้จัดการนิเทศภายใน และให้ประธานกลุ่มและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมาให้การนิเทศ

นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังได้ดำเนินการจัดให้มีการนิเทศทางไกลขึ้นในปีการศึกษา 2532 เพื่อขจัดปัญหาเรื่องทรัพยากรยานพาหนะ เวลา งบประมาณ และจำนวนบุคลากรเป็นการนิเทศ โดยใช้สื่อ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ (โทรทัศน์กำลังร่างโครงการอยู่) นอกจากนั้นยังให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่มีสถานีวิทยุกระจายเสียงตั้งอยู่ได้ออกอากาศเผยแพร่ความรุ้วิทยุการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2532 : 43)

อย่างไรก็ตามในทัศนะของผู้วิจัย เห็นว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับการนิเทศทางไกลคาดว่าจะได้ผลไม่เต็มที่ เพราะครูไม่มีเวลาฟังจากวิทยุกระจายเสียง ส่วนในค่านเอกสารสิ่งพิมพ์นั้น มีบางเรื่องบางเล่มเท่านั้นที่แจกให้ทุกโรงเรียนโดยได้รับโรงเรียนละ 1 เล่ม ส่วนมากจะแจกให้กลุ่มโรงเรียนละ 1 เล่ม หรือ 1 ชุดเท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอกับจำนวนครูในแต่ละกลุ่ม เพราะจำนวนครูก่อนหนึ่งมีประมาณ 100 คน โรงเรียนภายในกลุ่มมีประมาณ 7 โรงเรียน และครูส่วนมากอาจต้องรอนาน ก็จะไม่ให้ความสนใจเพราะปกติครูบางคนไม่ชอบอ่านหนังสือวิชาการอยู่แล้ว ดังนั้นการให้ศึกษานิเทศก์มานิเทศโรงเรียนก็ยังจำเป็นอยู่

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ทำงานมา 20 ปี ทั้งตำแหน่ง ครู ครูใหญ่ ประธานกลุ่มโรงเรียน และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ จาก 3 โรงเรียน โรงเรียนที่ได้รับการนิเทศน้อยครั้งมากซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยทั้งจากการสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสาร จากการศึกษาเอกสารการไปนิเทศส่วนมากจะเกี่ยวกับการติดตามงานและโครงการมากกว่าการไปนิเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และลักษณะการนิเทศที่ใช้วิธีประชุมเสียเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่จะแก้ไขปัญหาคารไปนิเทศน้อย น่าจะมีการวางแผนการไปนิเทศและปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด สำหรับการจัดให้มีการนิเทศควรจัดในระบบกลุ่มโรงเรียน และควรจะมีการสำรวจความต้องการจากครูผู้รับการนิเทศก่อน ว่าต้องการให้นิเทศเกี่ยวกับเรื่องใด แล้วจึงไปนิเทศในส่วนที่ครูต้องการ ก็จะเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัดต้องพัฒนาศึกษานิเทศก์ให้มีความรู้ความสามารถสนองความต้องการของครูได้ และลดภาระ ภาระงานอื่นของศึกษานิเทศก์ลงบ้างศึกษานิเทศก์จะได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงอย่างเต็มที่

7. งานวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน

7.1 การทำโครงการรองรับงานวิชาการในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำโครงการตามสภาพปัญหาทางงานวิชาการและความคิดเห็นของครู โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดโครงการตลอดจนกำหนดคนโยบาย ส่วนการจัดทำแผนบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้น พบว่าดำเนินการตามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาและจัดทำโครงการวางแผนงานวิชาการแล้วให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้พิจารณาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันว่าจะจัดให้มีแผนงานวิชาการตามที่เสนอหรือไม่

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับกระบวนการบริหารงานวิชาการ
ที่ส่วนงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 19-31) ใ้กล่าวไว้ว่า
กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมี 4 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก การศึกษาสภาพ
ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่สอง การวางแผน ขั้นตอนที่สาม การดำเนินการ
การตามแผน และขั้นสุดท้าย คือการประเมินผล โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน
ใ้กล่าวไว้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการซึ่งหมายถึง วิธีการที่มีขั้นตอนอันต่อเนื่องและ
สัมพันธ์กัน วิธีการนั้นต้องอาศัยหลักการเหตุผล และข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ
ต้องการของหน่วยงานที่รับผิดชอบต่องานนั้น ๆ ในด้านการจัดทำแผนและโครงการนั้น
ยังกล่าวอีกว่า การทำแผนและโครงการเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวางแผนก่อนที่จะนำ
แผนไปปฏิบัติ วยการกำหนดนโยบายแต่ละข้อ ซึ่งวางไว้ให้เป็นเหตุเป็นผลกัน จะเห็นได้
ว่าการวางแผนมีความสำคัญในการทำงานทุกอย่าง เพื่อจะทำให้งานสำเร็จไปด้วยดีและเกิด
ประโยชน์ต่อหน่วยงานมากที่สุด และมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามในทัศนะของผู้วิจัย เห็นว่าการจัดทำแผนและโครงการ
ในปัจจุบันของโรงเรียนยังมีปัญหาอยู่มาก จากประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติงานมา โรงเรียนจะ
ทำแผนเพื่อส่งหน่วยงานระดับสูงเท่านั้น ยกเว้นบางโครงการที่ปฏิบัติได้ แต่ส่วนมากไม่ได้วาง
แผนตามกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างจริงจัง ดังนั้นการวางแผนจึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์
เท่าที่ควร การที่จะแก้ไขตรงจุดนี้ได้ หน่วยงานในระดับจังหวัดหรืออำเภอควรจะมี
อบรมอย่างจริงจัง เพื่อให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้จริงในโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการ
อบรมที่จะประหยัดและโรงเรียนสามารถไขประโยชน์จากการวางแผนได้เต็มที่ ควรจัดการ
อบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูที่มีหน้าที่วางแผนลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้สื่อการอบรมหลายชนิด เช่น
แบบโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทุกขั้นตอน แล้วให้ครูอบรมจัดทำแผนงานวิชาการ
ที่ต้องปฏิบัติจริงในโรงเรียนมากลุ่มละ 1 โครงการ เพื่อทดสอบและสังเกตขั้นตอนการวางแผน
ของแต่ละกลุ่ม หากข้อมูลแสดงว่าเขาใจและสามารถปฏิบัติได้จริง จึงถือว่าผ่านการอบรม
และควรจะให้การอบรมโรงเรียนละอย่างน้อย 3 คน ไม่ควรให้การอบรมเฉพาะผู้บริหาร
โรงเรียนเท่านั้น เพราะเมื่อกลับไปโรงเรียนผู้บริหารก็จะมอบให้ครูที่ไม่ได้เข้ารับการ
อบรมวางแผน ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด เพราะครูไม่ได้เข้ารับการอบรมด้วย
ถ้าใ้ดำเนินการตามที่เสนอมานี้จะเป็นการแก้ไขปัญหการวางแผนแล้วไม่สามารถปฏิบัติ
ได้อีกด้วย

7.2 ปัญหาทางด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้ทุกโครงการและทรัพยากรในการสนับสนุนโครงการมีน้อย จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้เหตุผลว่าเป็นเช่นนี้ เนื่องจากมีโครงการมากเกินไปงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการประสานงานที่ดี โรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น ยุคกลางที่ดำเนินการตามโครงการมีน้อย มีเวลาจำกัดปฏิบัติตามโครงการไม่ได้ครูมีงานมาก บางเรื่องครูไม่มีความรู้ในการปฏิบัติและขาดการติดตามและให้กำลังใจ

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้วิจัย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งพบว่าในทุกโรงเรียนที่เคยทำงานมีปัญหาเหมือนกันในเรื่องนี้ แต่จากการวิจัย ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขซึ่งได้แก้ไขไปแล้วว่า โรงเรียนเลือกปฏิบัติเฉพาะโครงการที่สำคัญ และจัดหางบประมาณจากภายนอกโรงเรียน นอกจากนั้นยังหลีกเลี่ยงโครงการที่ไม่จำเป็น และในบางโครงการที่ปฏิบัติไม่ได้ก็ส่งครูเข้าอบรมหรือขอคำแนะนำจากโรงเรียนอื่น

ในเรื่องนี้ปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามโครงการได้ น่าจะเป็นเพราะขาดงบประมาณในการดำเนินงานเป็นหัวใจสำคัญ ในการเขียนโครงการจึงต้องคำนึงในส่วนนี้ให้มาก

อย่างไรก็ตามผู้วิจัย เห็นว่าโดยข้อเท็จจริงแล้ว การกำหนดงบประมาณของแผนเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการวางแผน ที่จะให้ทราบได้ว่างบประมาณที่จะใช้ในช่วงเวลาของแผนหนึ่งมีจำนวนเท่าไร ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับงาน โครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมดังที่ วิโรจน์ สารรัตนะ (2532 : 170) กล่าวว่า การประมาณการเพื่อให้ทราบจำนวนของงบประมาณที่จะใช้ในช่วงเวลาของแผนหนึ่ง ๆ ควรจะเป็นกิจกรรมที่ควรจะทำก่อนที่จะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายเป้าหมายและมาตรการ ตลอดจนงานโครงการ เพราะจะทำให้การกำหนดส่วนประกอบของแผนต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับงบประมาณด้วย

นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนของโรงเรียน ควรมีการประเมินผล แผนและโครงการด้วย ซึ่งการประเมินนั้นเป็นการกำหนดค่าของสิ่งที่ประเมิน จากข้อมูลที่มีอยู่ทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ

ทั้งนี้ เป็นไป เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เพื่อนำผลจากการประเมินโครงการมา
ดำเนินการในการจัดทำโครงการในปีการศึกษาต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะเพิ่มเติมในการแก้ไข
ปัญหานี้ คือ หน่วยงานต้นสังกัดควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้พอเพียง เพื่อครูจะได้
สอนได้เต็มที่ ไม่ต้องเสียเวลาทำกิจกรรมหรือขอบริจาคเพื่อนำมาปฏิบัติตามโครงการ และ
ให้โรงเรียนวางแผนไว้แต่เนิ่น ๆ โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเขียนโครงการผู้วิจัย
เห็นว่าข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขปัญหาก็กล่าวมาทั้งหมดน่าจะ เป็นแนวในการแก้ไข
ปัญหาเรื่องนี้ได้

8. งานส่งเสริมการสอน

การมอบหมายให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน จากผลการวิจัยพบว่า
โรงเรียนมอบหมายให้ครูดำเนินการตามความสามารถและประสบการณ์ แต่มีปัญหาเมื่อ
แต่งตั้งครูบางคนแล้วผู้ใดรับแต่งตั้งไม่เอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน จาก
การสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า ครูต้องรับผิดชอบกิจกรรมหลายอย่าง บุคลากรมีน้อย
ขาดเอกสารและแบบอย่างที่ดีในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนของโรงเรียน นอกจากนั้น
ยังพบปัญหาครูบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน ผู้ให้สัมภาษณ์
ให้เหตุผลว่าเนื่องจากภาระงานในโรงเรียนไม่ตี ขาดอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม
บางกิจกรรมและครูบางคนรับผิดชอบกิจกรรมหลายกิจกรรมเกินไป

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เคยปฏิบัติงาน
ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรมากจะไม่เกิด
ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนเพราะครูแบ่งกันรับผิดชอบ แต่โรงเรียนขนาดเล็ก
ที่มีบุคลากรน้อย แต่ต้องจัดกิจกรรมหลายกิจกรรมเนื่องจากหน่วยงานในระดับจังหวัดหรือ
อำเภอให้ทุกโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเท่ากัน จึงมีปัญหามือบุคลากรต้องรับผิดชอบหลาย
กิจกรรมทำให้กิจกรรมที่จัดไม่ประสบผลสำเร็จ และไม่ทราบว่า จะจัดกิจกรรมใดดี ประกอบ
กับงานสอนก็เต็มเวลาอยู่แล้ว จากผลการวิจัยผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญห
แรก ดังนี้ คือโรงเรียนจัดบุคลากรเพิ่มให้ นำครูไปคุงานโรงเรียนที่จัดกิจกรรมดี เค่น
และจัดหาเอกสารและขอมูลต่าง ๆ ให้ครูที่รับผิดชอบศึกษา ส่วนปัญหาที่สอง การแก้ไขคือ
ผู้บริหารประชุมชี้แจงขอความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน และจัดหาวัสดุที่จำเป็นให้

และผู้ให้สัมภาษณ์ยังเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาคือ ผู้บริหารควรจัดครูให้เหมาะสมกับงานและติดตามนิเทศอย่างใกล้ชิด และส่งผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรมเข้าอบรมไม่อบรมเฉพาะผู้บริหาร สำหรับปัญหาที่สองได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคือว่า ผู้บริหารต้องติดตามประเมินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด และให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมทุกชั้นตอนตั้งแต่การศึกษา สภาพ ปัจจุบันและปัญหาเพื่อช่วยกันหาแนวทางแก้ไข

อย่างไรก็ตามในทัศนะของผู้วิจัย เห็นว่าหน่วยงานเจ้าสังกัดควรจะมีเกณฑ์ในการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน ว่ามีครูเท่าไร ควรจัดกิจกรรมกี่กิจกรรม ไม่ควรให้ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมซึ่งเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครูเพราะถ้าเน้นกิจกรรมส่งเสริมการสอนมากการเรียนการสอนก็หย่อน ถ้าเน้นการเรียนการสอนก็กิจกรรมก็ไม่ไต่ทำหรือทำไต่แต่ไม่ประสบผลสำเร็จอย่างที่เป็นอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และผู้วิจัยยังมีความคิดเห็นอีกว่า น่าจะลดกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนลง ให้เหลือแต่กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรต้องการและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันทั้งในปัจจุบันและอนาคต

9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

9.1 วิธีจัดประชุมอบรมทางวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนประชุมอบรมทางวิชาการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แต่มีปัญหาครูไม่ยอมเข้าประชุมอบรมทางวิชาการ และโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการส่งครูเข้ารับการอบรมและจัดอบรมทางวิชาการ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลในปัญหาแรกว่า การจัดอบรมส่วนมากจัดในวันเปิดเรียนครูกลัวสอนไม่ทัน โรงเรียนไม่มีงบประมาณสนับสนุน ครูมีภารกิจและรับผิดชอบงานอื่น ๆ ควบ บางครั้งสถานที่จัดอบรมห่างไกลจากอำเภอและกลุ่มโรงเรียนมาก และครูมีภาระส่วนตัว ปัญหาที่สองผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า โรงเรียนใครรับงบประมาณน้อย ไม่มีเงินบำรุงการศึกษา และกลุ่มโรงเรียนไม่ใคร่รับงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดอบรมทางวิชาการ

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับบทความของ วิวัฒน์ ไรยสกุล

(2527 : 13) เรื่อง การฝึกอบรมกับความจำเป็นของครูหลักสูตรใหม่ระดับประถมศึกษา

โดยเขียนจากที่ไคร้บ เสียงสะท้อนจากเพื่อนครูทั้งหลายเมื่อไคร้ทราบข่าวว่าจะต้องเข้า
อบรม เมื่อพูดถึงการอบรมครั้งใดก็ดูเหมือนว่าจะเป็นเรื่องน่ากลัว น่าเบื่อหน่ายอย่างยิ่ง
สำหรับครู โดยหลายคนให้ความเห็นว่า เป็นเรื่องเสียเวลา ไม่มีประโยชน์และสนใจว่า
อบรมแล้วจะไคร้เบียเลี้ยงค่าพาหนะ หรือประโยชน์อะไรเพิ่มเติมหรือไม่ จากปัญหาดังกล่าว
นี้ น่าจะต้องหาทางแก้ไข โดยหลักการฝึกอบรมนั้น ควรมีการสำรวจความต้องการในการ
อบรมก่อน ว่าผู้เข้ารับการอบรมต้องการอบรมเรื่องใด แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนใน
การฝึกอบรมนั้น ในเรื่องนี้ ในการแก้ไขปัญหามาจากผลการวิจัย ผู้ให้สัมภาษณ์ไคร้เสนอวิธีแก้ไข
ปัญหาว่าให้ผู้บริหารที่จะส่งครูเข้าอบรมมอบหมายงานให้นักเรียนและครูที่จะสอนแทนรวมทั้ง
เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ด้วย และจัดทางบกลางไว้ส่งครูเข้าอบรม สำหรับปัญหาต่อมา
ไคร้เสนอวิธีการแก้ไขที่โรงเรียนดำเนินการแล้วครั้งนี้คือ เสนอให้กลุ่มโรงเรียนและสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอจัดอบรมทุกคน ส่งครูเข้าอบรม 1 - 2 คน แล้วมาถ่ายทอดข้อ
และจัดทำงบประมาณให้ นอกจากนั้นยังเสนอแนะเอาไว้อีกว่า หน่วยงานระดับอำเภอและ
จังหวัดควรจัดอบรมทุก ๆ ปี อย่างจริงจังโดยไคร้ผลจากการสำรวจความต้องการของครู
และโรงเรียนควรมอบหมายให้ครูที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรม ส่วนปัญหาที่สองนั้นไคร้เสนอแนะ
ว่าหน่วยงานคนสังกัดควรจัดงบประมาณให้ครูไคร้เข้าอบรมอย่างทั่วถึง สถานที่ในการจัด
อบรมควร เป็นศูนย์กลางและใกล้ครูมากที่สุด เพื่อให้ครูไคร้เข้ารับการอบรมอย่างทั่วถึง

อย่างไรก็ตาม การจะแก้ไขปัญหานี้ให้ไคร้ผลนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะส่งข้อมูล
ผลไคร้ผลเสียที่ครูจะไคร้รับ ไปพร้อมกับการสำรวจความต้องการเข้าอบรม เพื่อครู
จะไคร้ตัดสินใจเข้าอบรมด้วยความเต็มใจ และเมื่อผ่านการอบรมแล้วสามารถนำมาปฏิบัติ
ในโรงเรียนไคร้ตรงตามความต้องการ ยกเว้นงานที่เป็นนโยบายที่จะต้องให้ทุกคนปฏิบัติ
ในระหว่างการอบรมก็จะต้องจัดหลักสูตรให้ครอบคลุมทั้งภาคความรู้และการปฏิบัติรวมทั้งวิทยากร
ที่ให้การอบรมต้อง เป็นผู้ชำนาญและประสบผลสำเร็จมาแล้วในเรื่องที่อบรม ไม่ใช่เป็นผู้ที่
เคยผ่านการอบรมมาก่อนเท่านั้น ถ้าจัดไม่ไคร้ควรจัดทำ เป็นเทปโทรทัศน์มาให้ดูแล้วทำ
กิจกรรมโดยมีผู้ให้การอบรมทำหน้าที่คอยแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมและประเมินผล
เมื่อผ่านการอบรมไปแล้วต้องมีการติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นระยะทั้งโรงเรียนที่เข้า

อบรมและไม่เข้าอบรม จะทำให้การอบรมครั้งต่อไปมีผู้สนใจมากยิ่งขึ้น ก็จะสามารถ
แก้ปัญหานี้ได้

9.2 การติดตามประเมินผลผู้ที่เข้ารับการอบรมทางวิชาการ จากผลการ
วิจัย พบว่าโรงเรียนให้ครูที่เข้าอบรมถ่ายทอดแก่ครูในโรงเรียนและสังเกตการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอบรม จากการศึกษาประเมินผลดังกล่าว ช่วยให้
โรงเรียนทราบว่าครูที่เข้ารับการอบรมนั้นได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ มา
ปรับปรุงตนเองเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่และถ่ายทอดต่อแก่ครูที่ไม่ได้เข้ารับการ
อบรมหรือไม่ นับว่าเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรอย่างยิ่ง ดังที่วิวัฒน์ โรยสกุล
(2527 : 15) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรมครูไว้ดังนี้ การฝึกอบรมทำให้ครู
มีความมั่นใจเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เข้าใจ
ในหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อตนเองและนักเรียนตลอดจนก่อให้เกิดสัมพันธภาพในหมู่คณะในทางที่ดี
มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่ตนรับผิดชอบ และยังช่วยให้ครูรู้จักนำวัสดุที่มีในห้องเรียนมาจัดแสดงใช้
ให้เกิดประโยชน์และประหยัด ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอด
คล้องกับที่ เสาวลักษณ์ สิงห์โกวินท์ (2528 : 6) ได้กล่าวถึงการอบรมไว้ว่า การอบรม
หมายถึงกระบวนการที่ได้จัดระเบียบแล้ว ที่จะช่วยเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานของผู้
ปฏิบัติงาน ทั้งในค่านิยมทัศนคติ พฤติกรรมทั่วไป ความถนัด ความชำนาญ ความรู้และความ
สามารถของผู้ปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า การติดตามประเมินผล
การฝึกอบรมจำเป็นมาก เป็นขั้นตอนที่ต่อจากการฝึกอบรม การติดตามประเมินผลการฝึก
อบรมนอกจากที่ระบุไว้ในผลการวิจัยแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาท ในการติดตาม
ประเมินผลมากที่สุด เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดครู ย่อมจะเห็นและทราบว่าใครเปลี่ยนแปลง
และพัฒนาตนเองมากน้อยเพียงไรหลังจากผ่านการเข้ารับการอบรมมาแล้ว ดังที่ เสาวลักษณ์
สิงห์โกวินท์ (2528 : 261-262) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการฝึกอบรมไว้ดังนี้
การประเมินผลการฝึกอบรมคือความพยายามที่จะวัดว่า การดำเนินการฝึกอบรมนั้น ๆ
ได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด โดยอาศัย
วิธีการอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะประเมินคุณค่าหรือที่ราคาการฝึกอบรมที่กระทำไปโดย

การพิจารณาจากปฏิกริยาของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีต่อโครงการฝึกอบรมวิชาการและการปฏิบัติการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงาน และผลส่วนรวมที่ตกแก่องค์การอันเกิดจากการทำงานของผู้ผ่านการฝึกอบรมแล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัย ไปใช้

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้

1.1 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกลุ่มโรงเรียน ควรจัดการอบรมการใช้เอกสารหลักสูตร เพื่อให้ครูเข้าใจและนำความรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์อย่างจริงจัง

1.2 กรมวิชาการควรลดเนื้อหาของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้เหลือแต่เนื้อหาที่จำเป็นในการนำไปใช้ในวิถีประจำวัน ทั้งในปัจจุบันและอนาคตและเพิ่มคาบเวลาในกลุ่มทักษะให้มากขึ้น เพื่อให้ครูสอนทันตามคาบเวลาที่กำหนดให้

2. ด้านการเรียนการสอน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรย้ายครูในโรงเรียนที่มีครูเกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปอยู่โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น โดยให้อีกาสแก่ครูในโรงเรียน ครูไม่ครบชั้นได้รับกรพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ 2 ชั้น มากกว่าโรงเรียนโดยทั่วไป

3. ด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน

3.1 ครูวิชาการสำนักงานและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ควรผลิตสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นตองใช้ในแต่ละบทเรียนแต่ละเรื่องและแต่ละแผน จากงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดสรรให้ครึ่งหนึ่งของทุกโรงเรียนในกลุ่มที่ไ้ครบ เป็นค่าวัสดุหลักสูตรใหม่ เพื่อให้ครูยืมใช้ หรือ เป็นสื่อต้นแบบอย่างจริงจัง

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรกระตุ้นโดยจูงใจให้ครูใช้เวลาว่างหลังโรงเรียนเลิกที่โดยปกติครูก็ยังอยู่ในโรงเรียนอยู่แล้ว ให้ครูเตรียมการสอนและเตรียมสื่อคอนยีนหลังจากโรงเรียนเลิกครึ่งหรือ 1 ชั่วโมง แต่ทั้งนี้ต้องประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจในเรื่องนี้และเห็นความสำคัญของการใช้สื่อเสียก่อน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการสอนทุกครั้ง

4. งานวัดผลและประเมินผล

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือจังหวัด ควรจัดทำเครื่องมือวัดจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ โดยให้ครูวิชาการสำนักงานและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนซึ่งมีศึกษานิเทศก์อำเภอหรือจังหวัดเป็นผู้ประสานในการจัดทำ เพื่อเป็นการลดภาระกิจของครูในค้ำนี้ลงและทำให้มีเวลาจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ทุกกลุ่มโรงเรียนทำข้อสอบปลายภาคทุกภาค เพื่อให้มีข้อสอบได้มาตรฐานและสามารถเปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนได้อย่างยุติธรรมอีกด้วย

5. งานห้องสมุด

5.1 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรส่งเสริมการจัดห้องสมุดโรงเรียนอย่างจริงจัง โดยสนับสนุนค้ำงงบประมาณเกี่ยวกับอาคาร โต๊ะเก้าอี้ ตู้หนังสือ และหนังสือ ให้แก่โรงเรียนที่ไม่สามารถค้ำเนินการได้เอง พร้อมทั้งจัดส่งหนังสือที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนละหลายเล่ม เพื่อให้นักเรียนมีห้องสมุดและหนังสือไว้ค้ำนคว่ำ และครูใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร พ.ศ. 2521

5.2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรืออำเภอ ควรจัดอบรมครูบรรณารักษ์และผู้บริหารโรงเรียนให้เข้าใจถึงวิธีค้ำเนินงานห้องสมุดทั้งการจัดหาหนังสือ การเก็บรักษาและการบริการ นอกจากนั้นควรส่งเสริมให้ครูใช้ห้องสมุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างจริงจัง โดยจัดหลักสูตรการอบรมให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้บริหารสามารถส่งเสริมกิจกรรมห้องสมุดและบรรณารักษ์สามารถจัดห้องสมุดได้อย่างถูกต้องตามหลักการของการจัดห้องสมุดในโรงเรียน

6. ค่านิเทศการศึกษา

6.1 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรลดภารกิจของศึกษานิเทศก์อำเภอต่าง ๆ ลงบ้าง เพื่อให้ศึกษานิเทศก์มีเวลาในการไปนิเทศโรงเรียนให้ทั่วถึงอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งต่อโรงเรียน

6.2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรืออำเภอ ควรจัดอบรมการนิเทศการศึกษาภายในอย่างจริงจังให้แก่ผู้บริหาร ผู้ช่วยและผู้ที่ผู้บริหารแต่งตั้งให้มีหน้าที่นิเทศแล้วติดตามประเมินผล เป็นระยะหลังจากผ่านการอบรมแล้ว เพื่อให้ผู้มีหน้าที่นิเทศสามารถนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ค่านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน

7.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรืออำเภอ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวางแผนและการนำแผนไปปฏิบัติในโรงเรียน ให้แก่ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่วางแผนให้สามารถวางแผนและนำไปปฏิบัติตามแผนได้ทุกชั้นตอน เพื่อโรงเรียนจะได้ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลคือโรงเรียน

7.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยระดมสมองรวบรวมปัญหา กำหนดแนวทางแก้ไข และกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และโครงการของโรงเรียน เพื่อครูจะได้ให้ความร่วมมือในการนำแผนไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

8. ค่านส่งเสริมการสอน

8.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมชี้แจงให้ครูทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนและให้ครูแสดงความคิดเห็นในการจัดทวย หลังจากนั้นจึงมอบหมายให้ครูจัดตามความสามารถ ประสบการณ์และ ความเต็มใจในการปฏิบัติ เพื่อจะให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนได้รับความร่วมมือและดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

8.2 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนให้แก่โรงเรียนที่มีปัญหาในเรื่องนี้ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เพื่อให้ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้

9. คานการประชุมอบรมทางวิชาการ

9.1 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกลุ่มโรงเรียน ควรศึกษาข้อมูลจากสภาพ ปัญหา และสำรวจความต้องการของครู เกี่ยวกับการอบรม พร้อมทั้งแจ้งถึงผลดี ผลเสียของการไม่ได้เข้าอบรมส่งไปช่วยในการจัดอบรมแต่ละครั้ง เพื่อให้ครูสมัครเข้าอบรมด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะทำให้การอบรมบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

9.2 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรตั้งงบประมาณการจัดอบรมให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกลุ่มโรงเรียนตามความจำเป็นในแต่ละปี เพื่อให้สามารถจัดการอบรมครูได้อย่างทั่วถึงและตามความจำเป็นของกลุ่มโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กหรือขนาดกลาง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน นำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดให้สูงขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีนำผลการสอบมาปรับปรุงการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียน

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในระบบกลุ่มโรงเรียนของศึกษานิเทศก์อำเภอ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียนให้มีรูปแบบที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดต่อไป

5. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู เพื่อนำไปใช้ในการอบรมทางวิชาการของบุคลากรในสังกัดให้มีความรู้ความสามารถและพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ